

LA NOSTRA LLUITA, EL TREBALL DECENT

**Primera fita: oportunitats
de treball per a tothom!**

TREBALL EN PLENÀRIA
Jornada d'Estudi de la Pastoral Obrera de Catalunya
4 de març de 2017

Com ja sabeu des del curs passat estem treballant la qüestió del **treball decent** com a prioritats de la Pastoral Obrera de Catalunya (POC).

A la Jornada d'estudi del curs passat, l'Imnol Zubero, ens va ajudar a aprofundir en aquest concepte, des de la nostra fe en Crist, sobretot en aspectes com: què és el treball decent, quin sentit té el treball decent en la realitat actual del món obrer, quina és la nostra militància obrera i cristiana davant la lluita per un treball decent i quines són les possibles accions per fomentar aquest treball decent.

De tot aquell treball vam decidir continuar profunditzant en cada un dels quatre pilars del programa del Treball Decent, marcat per l'Organització Internacional del Treball: oportunitats de treball per a tothom, garantir els drets laborals, estendre la protecció social i promoure el diàleg social (governos, món empresarial i sindicats).

Així, aquest curs 2016-2017, hem volgut que la prioritat a treballar sigui "**Oportunitats de treball per a tothom**". Ja els moviments, parròquies i diòcesis van començar a treballar-ho amb la Jornada Mundial pel treball decent, el 7 d'octubre. I el passat 4 de març en la Jornada d'Estudi de la Pastoral Obrera de Catalunya vam continuar aprofundint en aquesta dimensió: el promoure una economia que generi oportunitats d'inversió, iniciativa empresarial, desenvolupament de qualificacions, creació de llocs de treball, formes de vida més sostenibles... El treball d'aquesta jornada ha estat el **Veure**. Podreu trobar la ponència i el diàleg posterior en el següent enllaç (<https://www.dropbox.com/sh/kj52uat7i6t59vy/AACaMzaYF4Dv5hq5eWP75bdla?dl=0>)

La reflexió que us presentem ara, adreçada a l'entorn dels i les militants i dels equips, correspondria a la part del **Jutjar**. Trobareu la síntesi de la plenària final de la tarda de la Jornada d'Estudi, uns textos de l'Evangeli i del Papa Francesc i un qüestionari final.

Us animem a participar activament, a fer la reflexió personal i compartir-la amb els companys i companyes. Ho podeu compartir als equips, als moviments, a les parròquies... i centralitzar-ho en la persona delegada que participa de les reunions dels Secretariat Interdiocesà. Serà el proper 17 de juny quan ho posarem en comú al Secretariat Interdiocesà de la POC.

La intenció és que d'aquesta reflexió, més tot el treball que tingueu fet, pugui sortir alguna acció com a equip, com a moviment, com a parròquia, com a diòcesi... i el Secretariat Interdiocesà valorarà de fer una acció comuna. Tot això seria l'**Actuar**.

Us animem a participar activament d'aquesta reflexió i compartir-la amb els companys i companyes!

SÍNTESI DEL TREBALL EN PLENÀRIA

- **De les propostes que ens ha fet la ponència, quines creus que són positives i vàlides pel futur del treball?**

A l'aportació han faltat propostes. S'ha reflectit la complexitat del món laboral i s'ha posat de manifest que fem el què fem és complexa.

La direcció i deriva d'Europa, Espanya, Catalunya està en mans d'arrels cristianes. Però ara es porten a l'escola cristiana no per aquesta opció sinó pel nivell acadèmic.

Encara avui existeix la classe treballadora davant aquesta complexitat? Nosaltres som classe treballadora i simplifiquem la lluita com a necessitat. Si l'enemic són les polítiques laborals, la nostra lluita és contra aquestes polítiques.

El món laboral està regulat. Qui l'incompleix? Davant de tot això qui pot donar resposta és/són els sindicats. S'ha de complir amb la regulació i legislació que hi ha i millorar-la.

Recuperar la dignitat del treball com a estratègia. S'ha d'empoderar els treballadors i treballadores, tenir-los més en compte.

Canvi de mentalitat de lo què és treball i lo què és ocupació. Això ha d'anar acompanyat de mecanismes que garanteixin unes bones condicions.

És veritat que hi ha màquines que fan millor la nostra feina però han d'anar acompanyats de persones i impostos.

Què fem amb els nostres estalvis, els nostres bens i el nostre temps?

Reafirmar-nos en el que venim fent. Si que la situació és difícil.

La diferència entre les diferents crisis és que ara el que treball ho fa precàriament.

- **Quines experiències de nova economia i treball coneixes? Quines veus més realista i més factibles?**

S'ha avançat sobretot en els col·lectius més vulnerables. Empreses de reinserció.

El model cooperatiu també és una altra forma molt vàlida d'economia i treball. Amb totes les seves mancances és un model de cooperació, amb veu pels treballadors i treballadores, participativa, democràtic.

Quan apareixen noves iniciatives de desenvolupament venen les altres empreses i se la carreguen. El exemple de la bona pràctica de "Som Energia"

Aconseguiran les cooperatives enfrontar-se als governs per poder establir noves polítiques per a tothom?

XES. Xarxa Economia Solidaria. Ara estem en un bon moment, d'auge. Que fa uns anys era impensable per la gent que començava.

Molt bé el cooperativisme (el unir-nos) però perquè no ho veiem en el sindicalisme. Hi ha d'haver més diàleg entre el món de les cooperatives i el món sindical

- **Creus que caminem cap a una concepció del treball més àmplia que la del anomenat “treball assalariat”?**

Pel futur, el treball assalariat no serà el pal de paller de les vides de les persones.

Hem d'arribar a una concepció del treball més àgil.

Hi ha altres iniciatives: intercanvi de temps, serveis, feines. Com a exemple les iniciatives que es donen del banc del temps.

El voluntariat també ajuda la realització de les persones. La Doctrina Social de l'Església ho recull. Aquest voluntariat ha de ser format, amb ideologia.... El voluntariat però que empoderi la persona, transformi les estructures de la societat. Ha d'estar format, conscienciat i militant per no ser mà d'obra gratis, que no substitueixi mai un professional.

El “pleno empleo” no arribarà tal i com està plantejat fins ara. Tot està canviant, una nova configuració, hi haurà més intercanvi de treball, de solidaritat, de comunicació que no només el treball assalariat.

La Renda Bàsica Garantida. Està bé però tancarà altres mancances del sistema.

- **Quins col·lectius creus que queden exclosos? Quin paper creus que té l'empresa?**

Col·lectiu de penitenciària, acaba sent mà d'obra barata

Hi ha la qüestió de la responsabilitat civil de les empreses: quins proveïdor té, quines accions socials fa...I això és responsabilitat de tots els treballadors i treballadores.

Els joves, les dones, els de la darrera etapa de la vida laboral. Reivindica la funció social de tots els col·lectius, hem de ser atrevits

Persones sense papers són una altre col·lectiu que queda exclòs.

TEXTOS PER A LA REFLEXIÓ

“El estar sin trabajo durante mucho tiempo, o la dependencia prolongada de la asistencia pública o privada, mina la libertad y la creatividad de la persona y sus relaciones familiares y sociales, con graves daños en el plano psicológico y espiritual. Quisiera recordar a todos, en especial a los gobernantes que se ocupan en dar un aspecto renovado al orden económico y social del mundo, que el primer capital que se ha de salvaguardar y valorar es el hombre, la persona en su integridad: «Pues el hombre es el autor, el centro y el fin de toda la vida económico-social»”

Benedicto XVI, Caritas in Veritate, 25

Al considerar los problemas del desarrollo, se ha de resaltar relación entre pobreza y desocupación. Los pobres son en muchos casos el resultado de la violación de la dignidad del trabajo humano, bien porque se limitan sus posibilidades (desocupación, subocupación), bien porque se devalúan «los derechos que fluyen del mismo, especialmente el derecho al justo salario, a la seguridad de la persona del trabajador y de su familia.

[...]

Pero, ¿qué significa la palabra «decencia» aplicada al trabajo? Significa un trabajo que, en cualquier sociedad, sea expresión de la dignidad esencial de todo hombre o mujer: un trabajo libremente elegido, que asocie efectivamente a los trabajadores, hombres y mujeres, al desarrollo de su comunidad; un trabajo que, de este modo, haga que los trabajadores sean respetados, evitando toda discriminación; un trabajo que permita satisfacer las necesidades de las familias y escolarizar a los hijos sin que se vean obligados a trabajar; un trabajo que consienta a los trabajadores organizarse libremente y hacer oír su voz; un trabajo que deje espacio para reencontrarse adecuadamente con las propias raíces en el ámbito personal, familiar y espiritual; un trabajo que asegure una condición digna a los trabajadores que llegan a la jubilación.

Benedicto XVI Caritas in Veritate, 63

Además, se requiere que las finanzas mismas, que han de renovar necesariamente sus estructuras y modos de funcionamiento tras su mala utilización, que ha dañado la economía real, vuelvan a ser un instrumento encaminado a producir mejor riqueza y desarrollo. Toda la economía y todas las finanzas, y no sólo algunos de sus sectores, en cuanto instrumentos, deben ser utilizados de manera ética para crear las condiciones adecuadas para el desarrollo del hombre y de los pueblos. Es ciertamente útil, y en algunas circunstancias indispensables, promover iniciativas financieras en las que predomine la dimensión humanitaria. Sin embargo, esto no debe hacernos olvidar que todo el sistema financiero ha de tener como meta el sostenimiento de un verdadero desarrollo.

Benedicto XVI Caritas in Veritate, 65

Així com el manament de «no matar» posa un límit clar per assegurar el valor de la vida humana, avui hem de dir «no a una economia de l'exclusió i la desigualtat». Aquesta economia mata. No pot ser que no sigui notícia que mor de fred un ancià en situació de carrer i sí que ho sigui una caiguda de dos punts a la borsa. Això és exclusió. No es pot tolerar més que es llenci menjar quan hi ha gent que passa fam. Això és desigualtat. Avui tot entra dins el joc de la competitivitat i de la llei del més fort, on el poderós es menja el més feble. Com a conseqüència d'aquesta situació, grans masses de la població es veuen excloses i marginades: sense treball, sense horitzons, sense

sortida. Es considera l'ésser humà en si mateix com un bé de consum, que es pot usar i després llençar. Hem donat inici a la cultura del «descart» que, a més, es promou. Ja no es tracta simplement del fenomen de l'explotació i de l'opressió, sinó de quelcom nou: amb l'exclusió queda afectada en la seva mateixa arrel la pertinença a la societat en la qual es viu, perquè ja no s'hi està a sota, a la perifèria, o sense poder, sinó que se n'està a fora. Els exclosos no són «explotats» sinó rebuigs, «sobrants».

Papa Francesc, Evangeli Gaudium, 53

En aquest context, alguns encara defensen les teories del «vessament», que suposen que tot creixement econòmic, afavorit per la llibertat de mercat, aconsegueix provocar per si mateix major equitat i inclusió social en el món. Aquesta opinió, que mai no ha estat confirmada pels fets, expressa una confiança basta i ingènua en la bondat dels qui detenen el poder econòmic i en els mecanismes sacralitzats del sistema econòmic imperant. Mentrestant, els exclosos continuen esperant. Per poder sostenir un estil de vida que exclou els altres, o per poder entusiasmar-se amb aquest ideal egoista, s'ha desenvolupat una globalització de la indiferència. Gairebé sense advertir-ho, ens tornem incapaços de compadir-nos davant els clamors dels altres, ja no plorem davant el drama dels altres ni ens interessa cuidar-los, com si tot fos una responsabilitat aliena que no ens incumbeix. La cultura del benestar ens anestesia i perdem la calma si el mercat ofereix quelcom que encara no hem comprat, mentre totes aquestes vides truncades per falta de possibilitats ens semblen un mer espectacle que de cap manera no ens altera.

Papa Francesc, Evangeli Gaudium, 54

Mt 19, 30 - Mt 20, 1-16 **Paràbola dels treballadors de la vinya**

Molts passaran de primers a darrers, i molts, de darrers a primers.

Perquè amb el Regne del cel passa com amb un propietari que va sortir de bon matí a llogar treballadors per a la seva vinya. Després de fer tractes amb ells per un jornal d'un denari, els envià a la seva propietat. Va tornar a sortir cap a mig matí, en veié d'altres que s'estaven a la plaça sense feina i els digué:

-Aneu també vosaltres a la meva vinya i us donaré el que sigui just.

Els hi van anar. Cap a migdia i cap a mitja tarda va sortir una altra vegada i va fer el mateix. Encara va sortir cap al final de la tarda, en va trobar d'altres i els digué:

-Per què us esteu aquí tot el dia sense fer res?

Els li responen:

-És que ningú no ens ha llogat.

Els diu:

-Aneu també vosaltres a la meva vinya.

Quan va arribar el vespre, l'amo de la vinya va dir a l'encarregat:

-Crida els treballadors i paga'ls el jornal. Comença pels qui han arribat darrers i acaba pels primers.

Vingueren, doncs, els qui havien començat a treballar al final de la tarda i van cobrar un denari cada un. Quan va tocar als primers, es pensaven que cobrarien més, però també van rebre un denari. Mentre cobraven, protestaven contra el propietari i deien:

-Aquests darrers han treballat només una hora i els pagues igual que a nosaltres, que hem hagut de suportar el pes de la jornada i la calor.

L'amo va respondre a un d'aquests:

-Company, jo no et faig cap injustícia. ¿No havíem fet tractes per un denari? Doncs pren el que és teu i vés-te'n. A aquest darrer li vull donar igual que a tu. ¿Que no puc fer el que vull amb el que és meu? ¿O és que tens enveja perquè jo sóc generós?

Així, els darrers passaran a primers, i els primers, a darrers.

Deuteronomi 24, 14-15

»No explotis un jornaler pobre i necessitat, tant si és un germà teu israelita com si és un immigrant que viu en una ciutat del teu país. Paga-li el jornal aquell mateix dia; que no se li pongui el sol sense haver cobrat, perquè aquell home és pobre i necessita el seu jornal per a viure. Així no clamarà al Senyor contra tu i no seràs culpable d'un pecat.

Jeremies 22, 13

«Ai del qui es construeix un palau
violant la justícia,
del qui edifica grans sales
violant el dret:
fa treballar de franc la seva gent,
no els paga el jornal que es guanyen!

Tobit 4, 14-15

»No retinguis el jornal que s'hagi guanyat qualsevol treballador teu. Paga-l'hi de seguida. Si serveixes Déu així, ell et recompensarà. Vés amb compte, fill meu, en totes les teves accions i comporta't sempre com a persona assenyada. El que no vulguis per a tu, no ho facis a ningú.

Jaume 5, 1-6

I vosaltres, els rics, ploreu i gemegueu per les desgràcies que us cauran al damunt! Les vostres riqueses són podrides, s'han arnat els vostres vestits. El vostre or i la vostra plata s'han rovellat, i el seu rovell farà de testimoni contra vosaltres, i us menjarà la carn com un foc. És això el que heu acumulat per a la fi dels temps! El jornal que escatimàveu als qui us segaven els camps clama al cel, i el clam dels segadors ha arribat fins a les orelles del Senyor de l'univers. Heu viscut aquí a la terra una vida de delícies i plaers, us heu anat engreixant per al dia de la matança. Heu condemnat el just, l'heu assassinat, i ell no s'ha resistit.

QÜESTIONARI A COMPARTIR

Llegim les conclusions i els textos... ens deixem interpel·lar. Ens posem en diàleg amb Déu Pare, Fill i Esperit Sant

1. Quins elements veus al teu voltant, o en tu mateix, que coincideixen en les circumstàncies que hem vist a la jornada o que llegim en els textos?
2. Quines entitats u organitzacions coneixes que ho treballin?
3. Què pots fer amb ells?
4. Quina acció col·lectiva pot fer el teu equip, parròquia, moviment... al voltant de les experiències que es vam parlar a la jornada?